

Driemaandelijks tijdschrift van
Natuurpunt De Ratel - Nevele
37ste jaargang - nummer 1
jan - feb - maart - april 2025

P006418

natuurpunt

De Ratel

**LANGS DE NIEUWE
MEANDERS**

HAKSELDAG

HELP DE ZANDBIJ

ZEVERENBEEK

**NIEUWS UIT DE
OUDE KALE**

**VLAAMSE
ARDENNENDAG**

BOEKBESPREKING

**KORT
GENOTEERD**

Colofon

Dit is het tijdschrift van 'Natuurpunt De Ratel - Nevele', afdeling van Natuurpunt vzw in 9850 Nevele, Vosselare, Hansbeke, Poesele, Landegem en Merendree

Lid worden van Natuurpunt kan door overschrijving van 38 euro op rekeningnummer BE17 2300 0442 3321 van Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen of via <https://www.natuurpunt.be/steunen/lidmaatschap/inschrijven>

Voor meer informatie over onze Natuurpuntafdeling en onze activiteiten kunt u terecht op www.natuurpunt.be/nevele of bij het Dagelijks Bestuur:

- Dries Gryffroy (voorzitter),
09 371 84 33,
dries.gryffroy@gmail.com
- Peter De Groote (secretaris),
09 371 86 02,
peter.degroote@icloud.com
- Alain Devreese (ledenadministratie - tijdschrift),
0486 69 05 74,
alain.devreese@telenet.be
- Toon Spanhove (conservator Vallei van de Oude Kale),
0497 02 02 72,
toonspanhove@hotmail.com

of de overige Bestuursleden:

- Stephan Boulez,
stephan.boulez@arteveldehs.be
- Valérie Lehouck,
valerielehouck@gmail.com
- Mark Waelbroeck,
marc.waelbroeck@telenet.be
- Ignace Van Dingenen,
ignace.van.dingenen@skynet.be
- Mark Claeys,
claeyscoppens@skynet.be
- Rinus Vuylsteke,
rinusvuylsteke@gmail.com
- Luc Vyncke,
luc.vyncke6@telenet.be

Voor reacties op artikels in dit tijdschrift, vragen en suggesties, eigen artikels, waarnemingen... kunt u steeds terecht bij één van bovenstaande contactpersonen of op ons algemeen e-mailadres: **natuurpuntderatel@telenet.be**

Werkten mee aan dit nummer: Toon Spanhove, Dries Gryffroy, Ignace Van Dingenen, Peter De Groote en Alain Devreese (redactie)

met de steun van

!Deinze

Het Land van Nevele

DIGITALE NIEUWSBRIEF

Natuurpunt De Ratel - Nevele heeft ook een digitale nieuwsbrief.

Op (on)regelmatige tijdstippen, tussen onze gewone tijdschriftjes door, bezorgen wij die op je e-mailadres indien u dat wenst.

Voor ons een snelle en goedkope manier om jullie op de hoogte te brengen van actuele gebeurtenissen of activiteiten en/of jullie te herinneren aan reeds eerder in het tijdschrift meegedeelde zaken.

Wie deze nieuwsbrief nog niet ontvangen heeft en beschikt over een e-mailadres, kan een berichtje sturen naar ons mailadres natuurpuntderatel@telenet.be en we nemen je graag in onze lijst op.

www.natuurpunt.be/nevele

Facebook: Natuurpunt Nevele

Website van Natuurpunt en Partners Meetjesland:

www.NPMeetjesland.be

www.natuurpunt.be

Op weg naar een hoopvol 2025

De winter is intussen volop in het land. Bomen en struiken staan er kaal bij. Heel wat dieren zijn in winterslaap of winterrust. In onze tuinen en natuurgebieden is het vrij kalm, behalve voor de wintergasten die er nu ijverig hun kostje proberen bijeen te scharrelen. Een winterse uitstap in onze streek, de Meetjeslandse bossen, het krekengebied, de kustpolders of aan zee ... het levert bijna altijd leuke waarnemingen op.

Ook voor Natuurpunt is de winter een seizoen waarin nog heel wat te doen valt. Concrete plannen maken voor het nieuwe werkjaar. De activiteitenkalender 2025 in elkaar boksen. En veel bedrijvigheid op onze natuurpercelen. De winterwerken in de vallei van de Oude Kale – en zeker het knotten van knotwilgrijen en achteraf opruimen en verhakselen van de takken – vergen heel wat helpende handen. En die vinden we gelukkig wel, zowel bij onze leden en vrijwilligers, als bij onze “grijze knotters”, een groep jong-gepensioneerden die maar al te graag de handen uit de mouwen steken “in hun vrije tijd”. In dit nummer worden trouwens een aantal werkdagen aangekondigd, waarop iedereen kan komen meehelpen: een heerlijk gezonde dag in de winterse natuur, waarop jong en oud zijn steentje kan bijdragen en wij op het einde van de dag voor een hapje en drankje zorgen.

Natuur en klimaat niet meer belangrijk?

Intussen zijn ook de nationale en lokale verkiezingen al een tijdje achter de rug. Op Vlaams niveau is de nieuwe regering al aan de slag. De nieuwe minister van landbouw en milieu, Jo Brouns maakte al zijn plannen bekend en wil een brug slaan tussen landbouw en natuur. Jammer genoeg is daar in zijn beleidsnota niet veel van te merken: de budgetten voor de aankoop van natuur en bosuitbreiding zijn drastisch verminderd en dalen met 214 miljoen. Voor de blue deal – acties om Vlaanderen voor te bereiden op zowel droge als extreem natte periodes- voorziet men in plaats van de huidige 120 miljoen nog amper 14 miljoen per jaar...De wervende woorden uit het regeerakkoord moeten nu vertaald worden in concrete beleidsdaden. We zijn benieuwd.

In Deinze staat een nieuw gemeentebestuur klaar, met o.a. Jan Vermeulen als schepen voor “klimaat, duurzaamheid en netheid”, echter zonder “natuur” of “leefmilieu” expliciet als bevoegdheid te vermelden (zie www.deinze.be)! Het zijn nu de maanden waarin het nieuwe gemeentebestuur haar meerjarenplanning voor 2026-2031 uitwerkt. Vanuit de Natuurpunt-afdelingen De Ratel Nevele en Tussen Leie en Schelde hebben we hiervoor alvast onze wensen kenbaar gemaakt. We hopen dan ook dat de nieuwe bestuursploeg voldoende aandacht zal geven aan de uitdagingen rond klimaat, leefmilieu en biodiversiteit in alle deelgemeenten, en Natuurpunt hierin als partner zal erkennen. De aankoop van natuurgebied en de inspanningen rond herstel van (natte) natuur en bosuitbreiding zal Natuurpunt ook in de toekomst blijven verder zetten. Ook al was 2024 een bewogen jaar, waarin Natuurpunt meermaals onder vuur lag en waarin we een nieuwe Vlaamse regering kregen die meer geneigd is om naar het boerenprotest dan naar de verzuchtingen van de natuur- en milieuorganisaties te luisteren. Het is daarom belangrijk dat Natuurpunt blijft hameren op een sterk natuur- en klimaatbeleid en zich blijft manifesteren als constructieve bondgenoot voor de overheid, op alle niveaus. Zowel de lokale Natuurpuntvrijwilligers als de professionele beleidsmedewerkers weten alvast wat hen te doen staat.

Daarom rekenen we ook op jullie allen, onze trouwe leden en vrijwilligers. De komende jaren zal jullie steun én lidmaatschap meer dan ooit belangrijk blijven.

Dries Gryffroy

Activiteiten januari - april 2025

zaterdag 18 januari - HAKSELDAG IN DE KALEVALLEI

Op zaterdag 18 januari gaan we opnieuw aan de slag in de Vallei van de Oude Kale. We verhakselen het takkenhout afkomstig van de vele knotwilgen die we de afgelopen maanden een noodzakelijke snoeibeurt gaven.

We starten om 9u aan de Poekmeers (Molenslag, Vinderhoute), op het perceel met de picknickbank vlakbij de molen van Vinderhoute. In de loop van de dag zullen we ons verplaatsen naar onze percelen aan de Peperhoek (Valleiweg) in Merendree. We doen die dag door tot alles verhakseld is, wellicht is dit ergens in de vroege namiddag. Hakselen kan fysiek zwaar zijn, maar ook zo'n deugd doen in de volle natuur. Wie enkele uurtjes wil meedraaien, is dan ook meer dan welkom.

We werken die dag met de zware en lawaaierige hakselaar van onze loonwerker. Breng best eigen handschoenen en zeker ook gehoorbescherming mee. Wie gratis houtsnippers wil meenemen naar huis, komt best met een aanhangwagen.

- **Afspraak: om 9u parking Molenslag Vinderhoute (vlakbij de molen).**
Voorzie zeker ook stevig en waterdicht schoeisel

zondag 19 januari - LANGS DE NIEUWE MEANDERS VAN DE OUDE KALE

De laatste jaren werd de Oude Kale in Landegem in 2 fasen gehermeanderd. We maken een wandeling langs de beek en merken het verschil! De Oude Kale kronkelt opnieuw zoals voorheen, wat meteen een positieve invloed heeft op de waterkwaliteit. Een pareltje van natuurherstel, want ook de bever laat hier nu al zijn sporen na.

Na de wandeling zorgt ons cateringteam in OC Ter Kale voor pannenkoeken en een verwarmend drankje. Stevig en waterdicht schoeisel is aangeraden, zorg liefst voor proper schoeisel voor achteraf in de zaal.

(luchtfoto: VMM)

- **Afspraak: 13u30, OC Ter Kale, Brouwerijstraat 4 Landegem.**
- **Deelnameprijs: 5 euro per persoon of 12 euro per gezin**
- **Graag inschrijven op <https://www.natuurpunt.be/agenda/langs-de-nieuwe-meanders-van-de-oude-kale-19913>**

zaterdag 15 februari - Werknamiddag: HELP DE ZANDBIJ

De voormalige zandwinningsput Kapel ter Durmen telt een rijke populatie zandbijen. Zandbijen graven hun nesten in de bodem, afhankelijk van de soort ligt dit nest op 5 tot 60 cm diepte. Een nest kan bestaan uit een eenvoudig tunneltje met daarin enkele nestcellen, of uit een tunnel met diverse zijtakken. We maken op deze werkdag een aantal geschikte plekje hiervoor opnieuw vrij van plantengroei. We zorgen zelf voor werkmateriaal, maar breng gerust je spade, werkhandschoenen en snoeitang mee.

(foto: Dageraadzandbij - Henk Wallaey)

- Afspraak: 13u30, Kapel ter Durmen, Veldestraat Merendree, afspraak onder de Durmenbrug
- Inschrijven kan op <https://www.natuurpunt.be/agenda/werknamiddag-aan-kapel-ter-durmen-help-de-zandbij-19914>

zondag 30 maart - Op pad in het veengebied ZEVERENBEEKVALLEI

De vallei van de Zeverenbeek behoort tot de mooiste verborgen stukjes natuur van Vlaanderen. Na de ijstijd werd de vallei van de Zeverenbeek een moeras dat langzaam aan opgevuld werd met veen. Dit veen is op sommige plaatsen enkele meters dik en werkt als een spons die veel water vasthoudt. Voor Vlaanderen is dit een uniek gegeven.

Tijdens de wandeling met een plaatselijke gids bezoeken we de meersen langs de Vondelbeek en via het (net vernieuwde) knuppelpad kunnen we de natste stukken veengebied doorkruisen.

(foto: RLM)

- Afspraak: om 14u, kerk Wontergem, Stroomkesstraat 5, Deinze-Wontergem
- Graag inschrijven op: <https://www.natuurpunt.be/agenda/op-pad-in-het-veengebied-zeverenbeekvallei-19915>

zondag 27 april- Vlaamse Ardennendag: HET BURREKEN (Zegelsem)

Het Burreken is één van de meest schilderachtige natuurgebieden in de Vlaamse Ardennen. Bloemrijke bronbossen, kabbelende beekjes, weitjes omzoomd met knotwilgen en holle wegen wisselen er elkaar af in een kleinschalig en heuvelachtig patroon. In het voorjaar word je er, zoals elders in de Vlaamse Ardennen, overdonderd door de bloemenpracht van anemonen, daslook en boshyacinten.

Tijdens een wandeling (5 à 6 kilometer) met natuurgids Jos Gysels kunnen we een bezoekje brengen aan de wastine, de hoogstamboomgaard, het bos en het Faunahuis. We staan onderweg stil bij het beheer en de ontwikkeling van het natuurgebied en hebben ook aandacht voor de geologie van de Vlaamse Ardennen en van het Burreken als brongebied in het bijzonder.

Meer info over dit prachtige natuurgebied op <https://www.natuurpunt.be/natuurgebieden/burreken>

- Vertrek om 9u op de parking van de Aldi, Landegemstraat 1 te Vosselare.
- Na de wandeling kan wie wil nog een bezoek brengen aan de natuurmarkt van de Vlaamse Ardennendag te Maarkedal/Louise-Marie. Breng dan wel je boterhammen mee!

Meer info hierover <https://www.vlaamseardennendag.be/>

- Het aantal deelnemers is beperkt.

Graag inschrijven op <https://www.natuurpunt.be/agenda/vlaams-ardennendag-wandeling-in-het-burreken-20752>

Het Grote Vogelweekend
25 & 26 januari 2025

Doe mee en tel **15 min** vogels

Een warme drank, een gezellig plekje en een scherpe blik.
Meer heb je niet nodig om de vogels in je tuin te tellen deze winter.
Geef je telling nadien makkelijk door via de website.

www.vogelweekend.be

KITE OPTICS EOS yvare elegant Tom & Co

Boekbespreking

Anuna De Wever Van Der Heyden, Laten we eerlijk zijn, 181 p., 2024, Epo .

In dit inspirerend boek schetst *Anuna De Wever (ADW)* de verschillende ervaringen die haar hebben beïnvloed in de radicalisering van haar standpunten en houding t.a.v. de klimaatproblematiek.

“Het is een illusie te denken dat we enkel met vreedzaam protest een einde kunnen maken aan het enorme onrecht in de wereld” (p.156). *“Er zijn mensen die de status quo in stand houden waardoor we er niet in slagen om de problemen op te lossen. Het is niet dat er een gebrek is aan oplossingen, er is een gebrek aan correcte probleemanalyse* (p.153). *“Er is een kleine groep mensen die te veel macht heeft en die de meerderheid van de bevolking in gevaar brengt door haar winstzucht.”* Tot die conclusie komt ze op het einde van haar boek en stelt ze dat ze niet meer gelooft in de huidige aanpak van de klimaatcrisis en dat ze overtuigd is dat we het systeem moeten veranderen en dus ook moeten radicaliseren.

In de eerste drie hoofdstukken schetst ze haar ‘onervarenheid’ en haar bedenkingen bij haar eigen houding en engagement in de klimaatcrisis en schetst ze haar persoonlijke zoektocht. ADW bespreekt doorheen verschillende hoofdstukken verschillende aspecten van of linken met de klimaatproblematiek: haar zoekproces rond haar genderbinariteit, het migratiebeleid, het kapitalisme, het koloniale verleden, het Europese beleid, het nieuwe koolstofkolonialisme, de lobby’s, de bouwvallige democratie, de hoax van de groene groei en de bedrieglijke ‘formats’ van mediadebatten... telkens tegen de achtergrond van klimaatvraagstukken.

In 2019, de periode waarin ze één van de gezichten was van de klimaatmarsen was ze amper 17 jaar en moest ze eigenlijk nog alles leren over de klimaatproblematiek. Ondertussen weet ze beter en is ze overtuigd dat klimaatdebat niet ging over klimaat of over wat er nodig was om de klimaatverandering tegen te gaan. *“Keer op keer werden we in debatten geconfronteerd met een neoliberale ideologie die het enkel wou hebben over de competitiviteit van de bedrijven en de economische groei”* (p.47) en *“tegelijk kregen we in elk debat te horen dat technologie alles zou oplossen”* (p. 50). Zij voelde dat ze niet echt begreep hoe klimaat, klasse en racisme verbonden waren (p.57) .

Naarmate ADW meer inzicht krijgt in het ‘politieke spel’ en in ons “economisch en maatschappelijk systeem” wijzigde en verhardde haar standpunt. Ze stelde ook vast de overheid doorheen de jaren ook haar houding wijzigde tegenover de klimaatactivisten.

Als klap op de vuurpijl kwamen na maanden actievoeren de verkiezingen en hoopte iedereen op een ‘groene verkiezingsgolf’...maar het omgekeerde was waar “het debat werd door rechts bijna volledig naar het individuele gedrag geduwd en dat het uiteindelijk gaat om een (economisch) systeem dat verslaafd is aan fossiele brandstoffen”. De verschillende standpunten leiden tot een polarisatie.

De klimaatcrisis gaat uiteindelijk niet over het klimaat volgens ADW maar over een economisch systeem dat uitbuit. Het gaat over geopolitieke structuren die ongelijkheid in stand houden en een elite die vasthoudt aan de macht... en ‘laten we eerlijk’ zijn als dat de waarheid is moeten we dat durven benoemen... voor ADW gaat de klimaatcrisis in essentie over imperialisme en de economische structuur daaronder: het kapitalisme (p.81). Na een analyse van de mechanismen van ons kapitalistisch model en de gevolgen die dat heeft op het klimaat komt ze tot de fundamentele vraag *“ Kan dit systeem zelf evolueren naar iets beters? (p.91) , Is echte vooruitgang mogelijk binnen dit systeem...? Ze gelooft van niet en gelooft ook niet meer in de politiek. “De macht van de banken en de bedrijven over de politiek is veel groter dan de macht van de politiek zelf en de lobby machines zijn slechts het bovenste laagje van dat machtssysteem”* (p.102)en *“als beginnende activist keek ze spontaan in de richting van de politiek”*... ADW gelooft nu duidelijk niet meer in de politiek wat ook blijkt uit het feit dat de politiek nieuwe wetten heeft uitgewerkt die actievoerders juist viseren (zie o.a. het optreden tegen Code Rood en de acties van Extinction Rebellion in Antwerpen en het Verenigd Koninkrijk).

De groene groei waar veel wordt over gesproken om te komen tot oplossingen is voor haar ook een HOAX. In het begin van haar klimaatactivisme had ze er nauwelijks bij stilgestaan hoe intens het economisch systeem verweven

was met klimaatdestructie. Maar *“groei , meer specifiek de BNP-groei is voor haar de motor van het kapitalisme... maar groeien betekent meer grondstoffen, water en energie verbruiken en meer afval creëren daarmee raken we in de praktijk aan onze planetaire grenzen”* (p.134). *Waarom zijn we zo geobsedeerd door groei en voor wie laten we de economie eigenlijk groeien....uiteindelijk voor de aandeelhouders ...die 1% waar we het altijd over hebben* (p.143)? De hoge klimaatambities (De Europese Green deal van Parijs in 2015) wordt nu ook stevig teruggeschroefd.

ADW pleit dan ook finaal voor een systeemverandering om de klimaatcrisis aan te pakken en schaaft zich ook achter de ‘degrowth’ beweging... maar ze is zich ook bewust dat dat voor veel mensen ‘te radicaal’ overkomt’. Wat zij dan hervertaald in ‘dat is te eerlijk’.....

“Er heerst een stilzwijgende consensus in de Europese politiek dat we allemaal wel mogen roepen over wat er beter moet maar dat we nooit openlijk het systeem zelf in vraag mogen stellen”(p.151)

Het is voor ADW *“...een illusie te denken dat we enkel met vreedzaam protest een einde kunnen maken aan het enorme onrecht in de wereld”.... “Jezelf, je strategie en je wereldbeeld zo nu en dan in vraag stellen kan alleen maar gezond zijn....*(p.166)... en Luka (haar zus) had gelijk.... het gaat echt niet goed met de ijsberen.

“Laten we eerlijk zijn“ zoals ADW zelf in haar woord vooraf schrijft *“ is haar bescheiden poging om komaf te maken met de oppervlakkige analyses , de halve waarheden en de valse tegenstellingen”* (p.8).

Hoe we het systeem dan moeten veranderen wordt wel niet gedetailleerd beschreven maar met dit statement vervoegt zij de rij van klimaatactivisten zoals Greta Thunberg (Zweden), Camille Etienne (Frankrijk) en vele andere klimaatactivisten actief in o.a. Code Rood, Extinction Rebellion en talrijke middenveldorganisaties (werkzaam rond klimaat en biodiversiteit....) die meer en meer radicaliseren in hun denken en activisme en die zoeken naar de meest geschikte strategie om onze planetaire grenzen te beschermen.

Kort genoteerd

- Vlaanderen ver verwijderd van de eigen klimaatdoelen

Zonder extra maatregelen zal de Vlaamse regering haar eigen (toch al weinig ambitieuze) klimaatdoelstellingen niet halen. Tegen 2030 wordt verwacht dat de uitstoot van broeikasgassen slechts met 33,7% verminderd zal zijn? wat ruim onder de vooropgestelde 40% is. Om de klimaatdoelstellingen van Parijs na te leven, hebben de Europese lidstaten afgesproken hun uitstoot tegen 2030 met 55% te verminderen.

Voor de sectoren mobiliteit en landbouw lopen achter in het terugdringen van de uitstoot. Als deze doelen niet gehaald worden, zal de Vlaamse regering genoodzaakt zijn om tot 2,5 miljard euro emissierechten te kopen in andere Europese landen die hun doelen wél halen.

Voor meer info: <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/12/11/hoeveel-uitstootreductie-haalt-vlaanderen-in-2030/>

- “Gemeente voor de toekomst” organiseert webinars over ‘Jouw Gemeente, jouw klimaatactie’

“Gemeente voor de Toekomst” is een nieuw initiatief met van de Bond Beter Leefmilieu. In deze reeks kan je ontdekken hoe het federaal en Vlaams beleid zich doorzet in de lokale context en hoe jouw gemeente deze beleidsdoelstellingen kan omzetten in lokale actie.

De reeks wordt georganiseerd voor al wie betrokken is bij lokaal bestuur in Vlaamse gemeenten en op zoek is naar inspiratie, ondersteuning én partners voor de uitvoering van het meerjarenplan.

De webinars worden vooral aangeraden voor al wie werkt rond de domeinen mobiliteit, ruimtelijke ordening, milieu, klimaat, energie, biodiversiteit, wonen, participatie, welzijn & economie:

Elk webinar vindt plaats online via Zoom van 10u00 tot 11u30

- Dinsdag 4 februari: een gedragen klimaatbeleid in jouw gemeente
- Donderdag 6 februari: slim met energie
- Dinsdag 11 februari: plaats voor water en natuur
- Donderdag 13 februari: een duurzame mobiliteit voor iedereen
- Dinsdag 18 februari: duurzaam gebruik van de open en bebouwde ruimte
- Donderdag 20 februari: gezond en plantaardig eten met producten van eigen bodem
- Dinsdag 25 februari: een lokale en circulaire economie zonder verspilling van grondstoffen

Inschrijven is gratis en kan <https://www.gemeentevoordetoekomst.be/webinars>

- Natuurpunt analyseert de beleidsnota's Landbouw en Omgeving van de Vlaamse Regering

In de nieuwe Vlaamse regering zitten de beleidsdomeinen Landbouw en Omgeving opnieuw bij één minister, wat kansen biedt om de polarisatie tussen landbouw en natuur af te bouwen. Nergens in Europa is er minder natuur dan in Vlaanderen en die is er bovendien slecht aan toe. Meer natuur is dus een prioriteit in Vlaanderen.

De beleidsnota pleit – terecht – voor rechtszekerheid voor de landbouwers, maar ook de natuur heeft nood aan rechtszekerheid, stelt Natuurpunt. Dat impliceert ook dat de historische achterstand van groene bestemmingen moeten weggewerkt worden.

De gedetailleerde analyse van Natuurpunt gaat in op de negen beleidsdomeinen van het departement: ruimtelijke ordening, water, natuurherstel, landbouw, stikstof, visserij, klimaat, nationale parken en landschapsparken, en welzijn, natuur en gezondheid.

Voor meer info: <https://www.natuurpunt.be/projecten/analyse-beleidsnotas-2024-2029>

- Mestrapport 2024: positieve waterkwaliteitscijfers dit jaar maar amper verbetering afgelopen jaren

De waterkwaliteit in het landbouwgebied liet dit jaar op enkele vlakken verbetering zien. Zo werd in het voorbije winterjaar op 82,5 procent van de MAP-meetpunten voor oppervlaktewater geen overschrijdingen vastgesteld. Dit is het hoogste percentage sinds het begin van de metingen. “Maar dat wil niet zeggen dat er geen werk aan de winkel is”, zegt Vlaams minister van Landbouw en Omgeving Jo Brouns (cd&v). Daarbij wijst hij op het feit dat de natte weersomstandigheden een groot effect hebben op de recente schommelingen en dat er de voorbije vijf jaar te weinig verbetering gerealiseerd is ten opzichte van de uitgangssituatie van MAP 6.

Voor meer info: https://www.vlm.be/nl/SiteCollectionDocuments/Mestbank/Algemeen/Mestrapport_2024.pdf

- Nieuw mestactieplan (MAP7) goedgekeurd in Vlaams parlement

Het Vlaams parlement heeft het nieuwe mestactieplan (MAP7) goedgekeurd. Het is een nieuwe start voor de mestwetgeving waarbij resultaatgerichtheid, verantwoordelijkheid en controleerbaarheid hand in hand gaan”. Tijdens de bespreking in het parlement bleek dat de meningen hierover verschillen .

Voor meer info: www.Vilt.be

- Aziatische hoornaar: resultaten bestrijding 2024

Het bestrijdingsseizoen voor Aziatische hoornaar zit erop. Van eind mei tot 20 november 2024 werden 1303 nesten onschadelijk gemaakt in de provincie Oost-Vlaanderen. De bestrijding van nesten is vanaf half november stopgezet omdat het niet meer kostenefficiënt is en omdat al veel koninginnen zijn uitgevloegen en het nest verlaten hebben. De andere hoornaars, werksters en darren, sterven dan. Nadien zie je enkel nog verlaten nesten.

Voor de resultaten per gemeente zie : <https://vespawatch.be/map/>

- Impact van Vlaanderen op wereldwijde biodiversiteit

Een nieuwe reeks van indicatoren brengt de impact van Vlaanderen op de biodiversiteit binnen en buiten onze grenzen in beeld. Concreet : onze voetafdruk inzake biodiversiteit wordt gedetailleerd in beeld gebracht. Samen tonen ze aan dat het Vlaamse consumptie- en productiepatroon de draagkracht van Vlaanderen ver overstijgt. Zowat 80 % van de biomassa die we nodig hebben om ons productie- en consumptiepatroon te ondersteunen, komt uit het buitenland.

We gebruiken eigenlijk jaarlijks 12 keer meer land dan we in heel Vlaanderen ter beschikking hebben.

De indicatoren geven een eerste, ruw idee van onze grensoverschrijdende impact op de biodiversiteit. Ze tonen telkens andere facetten van het verlies aan biodiversiteit, waarop het Vlaamse, federale en Europese beleid kunnen inspelen. Daarmee veroorzaken we veel hogere verliezen aan unieke planten- en diersoorten in het buitenland dan in Vlaanderen zelf: bijna 98 % van het soortenverlies dat onze Vlaamse economie veroorzaakt, vindt plaats buiten onze regiogrenzen.

Voor meer info: <https://www.vlaanderen.be/inbo/natuurindicatoren/>, zie de natuurindicatoren ‘voetafdruk landgebruik en biodiversiteit, voetafdruk biomassagebruik en voetafdruk ontbossing en koolstofuitstoot in de (sub)tropen.

Ignace Van Dingenen

Nieuws vanuit de Oude Kale

Nieuwe aankoop in de Vallei van de Oude Kale te Merendree

Op donderdag 12 december mocht onze conservator langsgaan op het Notariaat Wondelgem voor het ondertekenen van een nieuwe aankoop. Natuurpunt kocht maar liefst 3,5 hectare in de kern van de Vallei van de Oude Kale. Voor het grondgebied Deinze is dit zeer uitzonderlijk: dit betekent bijna een verdubbeling onze eigendom in het kerngebied in Deinze.

nieuwe aankoop in de Vallei: in blauw op de kaartjes

Wat deze aankoop verder uniek maakt is de akker van twee hectare die we kochten. Die akker werd wat ongelukkig aangelegd in de kern van de vallei, die van nature eigenlijk te nat is voor akkerbouw. Om dergelijke 'valleiakkers' in het vroege voorjaar bewerkbaar te maken, wordt het grondwater in de hele vallei nog steeds kunstmatig laag gezet. Wanneer die akker op termijn zal worden omgevormd tot een bloemenrijk hooiland, zijn dergelijke lage grondwatertafels voor de landbouw minder noodzakelijk. De aankoop is dus een cruciaal stap voor het hydrologisch herstel van de volledige vallei.

Naast die akker bevat de aanwinst ook nog drie perceeltjes 'typische' hooilanden in een erg natte zone van de vallei, samen goed voor anderhalve hectare extra natuur. Op zich is dit ook al een eerder grote aanwinst voor de Vallei van de Oude Kale.

Voor deze aankoop werden goede afspraken gemaakt met de landbouwer die de percelen momenteel gebruikt. Op een deel van de percelen starten we meteen met het klassieke natuurbeheer: maaien met afvoer van het hooi. Zo worden de overvloedig aanwezige voedingsstoffen uit de bodem gehaald, waardoor langzaam een biologisch waardevollere vegetatie ontstaat. De akker mag nog een tijd als akker gebruikt worden, maar op lange termijn wordt dit uiteraard ook wel leuke natuur. Een win-win voor landbouwer en natuur!

Tovert dit goede nieuws spontaan een glimlach op je gezicht? Of gun je de Vallei van de Oude Kale hoe dan ook nog een mooi nieuwjaarscadeau? Doe nu al een gift* via de QR-code om deze aankoop te financieren.

Toon Spanhove

* Giften vanaf 40 Euro geven recht op een belastingvermindering van 45% van het geschonken bedrag.

Vogelsprokkels: de EKSTER

De meeste mensen kennen deze vogel: een zwart-wit verenkleed, blauwmetalen staart en vleugels, luidruchtig scheldend vanuit een boomtop, dat is hem! Bij het vliegen komt nog meer wit voor de dag. De korte vleugels slaan snel op en neer, en dan nog is de vlucht eerder langzaam. De schelle roep “schraak, schraak” verraad dikwijls hun aanwezigheid. Het verschil tussen een mannetje en vrouwtje is subtiel: de zwarte borstvlak is bij mannetjes iets groter en de staart is iets langer. Tot ver in de winter blijft een familie eksters bij elkaar en zwerven ze samen rond op zoek naar al wat eetbaar is: maïsresten, insecten, regenwormen, slakken. Luid schreeuwend houden ze contact met mekaar en waarschuwen ze voor gevaar. Net als de andere kraaiachtigen ruimen ze ook dode dieren op, een nuttige bezigheid die vermijdt dat ziektes zich verspreiden. In het voorjaar maken ze een groot takkennest, dikwijls in de top van een populier. Je herkent het vaak aan het “afdak” dat ze boven de nestkom maken. Daarbij maken ze ook gebruik van gedoornde takken en soms zelfs van een rest prikkeldraad om het nest te beveiligen. Een andere manier om zich te beschermen is het maken van “speelnesten” om de aandacht van het echte nest af te leiden. Veel jachtwachters hebben zo met hun tweeloop een lading hagel gelost in een vals nest, terwijl de ekster een eindje verderop rustig zat te broeden! In het broedseizoen lusten ze naast het hierboven vermelde ook wel eieren en jonge vogels. Vandaar de verbeterheid waarmee ze vroeger en ook nu nog verdelgd worden, terwijl ze als alleseters hun rol hebben in de voedselkring.

Eksters zijn niet erg geliefd, alle mogelijke slechte dingen worden ervan verteld: vals, dief, heksenvogel, verpersoonlijking van de duivel... In het volksgeloof doen heel veel verhalen de ronde.

Heks en duivel: Oorspronkelijk zou de ekster volledig wit geweest zijn. Op zekere dag vroeg de duivel de ekster om hulp. De ekster rekende op een beloning en hielp de duivel. Daarop mocht de ekster mee naar de sabbat en sedertdien zijn haar pluimen wit en zwart. In Zwitserland vertelt de legende van een jager die op een scheldende ekster schoot. De gekwetste vogel vloog weg. Toen de jager 's avonds thuiskwam vond hij de vloer van de keuken onder bloed en zat zijn vrouw met een verbonden been naast het vuur...

De ekster als dief: In veel streken kent men legendes over stelende eksters die blinkende juwelen of voorwerpen stelen en zo bediendes onterecht verdacht maken. In de Elzas werd een dienstmeisje opgehangen omdat ze een zilveren lepeltje zou gestolen hebben van haar bazin. Het lepeltje werd later teruggevonden in een eksternest. Sedertdien regent het op de verjaardag van haar doodstraf. Eksters worden inderdaad aangetrokken door blinkende voorwerpen.

Eksterroog: Deze naam komt van het kwade oog dat op iemand valt in de vorm van een eksterroog. In Zwitserland maakt men op de plaats waar kort geleden een ekster zat een kruisteken en zegt “Zigi, zigi, Angerst (= ekster), I ha drei auge und du had zwaad”, - ik heb drie ogen en jij hebt er twee – De eksterogen gaan dan weg.

Tamme eksters: Vroeger werden jonge eksters uit het nest geroofd en thuis in een kooi gehouden om ze te leren babbelen. Ze kregen dan een naam. In Engeland was dat dikwijls “Mag, Maggy” vandaar de engelse naam “Magpie”. In Frankrijk spraken ze van “Margot, of Margot la Pie”. Bij ons was de naam dikwijls “Hanne”, afgeleid van Johannes. Wist je dat de uitdrukking “hannekensnest” daarvan afstamt? Dat vanwege de gelijkenis van een vuil en slordig huishouden met een eksternest. Een eksternest bevat inderdaad soms plastic, vodden, papier...

Leuk om weten is ook dat de naam “gazette” voor een dagblad (oorspronkelijk een blad vol roddels en weetjes) afgeleid is van het Italiaanse woord voor ekster: “gazza”.

Wanneer je de volgende dagen een ekster ziet vliegen, kijk dan eens met andere ogen naar deze schelm!

Peter De Groot

AGENDA

ZATERDAG 18 JANUARI

HAKSELDAG

9U, PARKING MOLENSLAG VINDERHOUTE

ZONDAG 19 JANUARI

LANGS DE NIEUWE MEANDERS VAN DE OUDE KALE + PANNENKOEKEN

OM 13U30 OC TER KALE LANDEGEM

ENKEL MET INSCHRIJVING OP

<https://www.natuurpunt.be/agenda/langs-de-nieuwe-meanders-van-de-oude-kale-19913>

ZATERDAG 15 FEBRUARI

RED DE ZANDBIJ, WERKNAMIDDAG AAN KAPEL TER DURMEN

13U30, ONDER DURMENBRUG TE MERENDEE

ZONDAG 30 MAART

WANDELING IN HET VEENGEBIED ZEVEKENBEEK

14U KERK WONTERGEM

ZONDAG 27 APRIL

VLAAMS ARDENNENDAG - WANDELING IN HET BURREKEN

9U PARKING ALDI VOSSELARE

MEER INFO VIA ONZE

DIGITALE NIEUWSBRIEF,

WWW.NATUURPUNT.BE/NEVELE

OF FACEBOOK NATUURPUNT NEVELE

JE KAN DIT TIJDSCHRIFT (EN ALLE VORIGE) HERBEKIJKEN OP

[HTTPS://DERATEL.WORDPRESS.COM/WIE-ZIJN-WE/TIJDSCHRIFT/](https://deratel.wordpress.com/wie-zijn-we/tijdschrift/)